

Relevantný trh/sektor: Holandský trh s bitúmenom určeným na výstavbu ciest

Porušenie: porušenie článku 81 ES, ktoré spočívalo v tom, že v predmetných obdobiach pravidelne spoločne stanovovali brutto ceny na predaj a nákup cestného bitúmenu v Holandsku, jednotnú zľavu z brutto ceny pre staviteľov ciest zúčastnených na karteli a menšiu maximálnu zľavu z brutto ceny pre ďalších staviteľov ciest.

SD sa zaoberal najmä nasledovnými pojmami:

„Hospodárska súťaž – Kartely – Holandský trh s bitúmenom určeným na výstavbu ciest – Rozhodnutie, ktorým sa konštatuje porušenie článku 81 ES – Pripísateľnosť protiprávneho správania – Pokuty – Spolupráca počas správneho konania – Významná pridaná hodnota – Rovnosť zaobchádzania“

Informácie o rozsudku: Šiesta komora Všeobecného súdu 27. septembra 2012 rozhodla vo veci T-347/06, ktorej predmetom je návrh na zrušenie rozhodnutia Komisie K(2006) 4090 v konečnom znení z 13. septembra 2006 o konaní podľa článku 81 [ES] [Vec COMP/F/38.456 – Bitúmen (Holandsko)] a subsidiárne návrh na zníženie.

Predmetom činnosti skupiny Nynas je predovšetkým výroba a uvádzanie bitúmenu a nafténových olejov na trh. Nynäs Petroleum AB (ďalej len „Nynäs AB“), materská spoločnosť skupiny Nynas, so sídlom vo Švédsku uskutočňovala svoje činnosti v oblasti bitúmenu v rámci kontinentálnej Európy prostredníctvom belgickej spoločnosti Nynas NV/SA (ďalej len „Nynas NV“), ktorej bola 100 %-ným vlastníkom a ktorá vyrábala bitúmen v rafinérii nachádzajúcej sa v Antverpách (Belgicko) a časť tohto bitúmenu uvádzala na trh v Holandsku. Činnosti spoločnosti Nynas NV týkajúce sa uvádzania bitúmenu na trh v Európe boli 14. februára 2003 prenesené na Nynas Belgium AB (ďalej len „Nynas Belgium“), švédsku dcérsku spoločnosť, ktorej 100 %-ným vlastníkom je Nynäs AB. Dňa 31. decembra 2007 boli aktíva spoločnosti Nynas Belgium prevedené na spoločnosť Nynas NV, avšak Nynas Belgium naďalej vlastní 99,99 % akcií Nynas NV.

Spoločnosť British Petroleum (ďalej len „BP“) Komisiu Európskych spoločenstiev o údajnej existencii kartelu na holandskom trhu s bitúmenom určeným na výstavbu ciest a požiadala o oslobodenie od pokút na základe oznámenia Komisie o oslobodení od pokút a znížení pokút v prípadoch kartelov (Ú. v. ES C 45, 2002, s. 3; Mim. vyd. 08/002, s. 155, ďalej len „oznámenie o spolupráci“).

Komisia vykonala 1. a 2. októbra 2002 neohlásené kontroly najmä v priestoroch spoločnosti Nynas NV v Belgicku. Komisia zaslala viacerým spoločnostiam žiadosti o informácie.

Komisia prijala 13. septembra 2006 rozhodnutie K(2006) 4090 v konečnom znení o konaní podľa článku 81 [ES] [Vec COMP/F/38.456 – Bitúmen (Holandsko)] (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“), ktorého zhrnutie bolo uverejnené v *Úradnom vestníku Európskej únie* z 28. júla 2007 (Ú. v. EÚ L 196, s. 40) a ktoré bolo žalobkyniam oznámené 26. septembra 2006.

Komisia v napadnutom rozhodnutí uviedla, že spoločnosti, ktorým je určené toto rozhodnutie, sa zúčastnili na jedinom a pokračujúcom porušení článku 81 ES, ktoré spočívalo v tom, že v predmetných obdobiach pravidelne spoločne stanovovali brutto

ceny na predaj a nákup cestného bitúmenu v Holandsku, jednotnú zľavu z brutto ceny pre staviteľov ciest zúčastnených na karteli a menšiu maximálnu zľavu z brutto ceny pre ďalších staviteľov ciest.

Žalobkyne navrhujú, aby Všeobecný súd:

- zrušil článok 1 napadnutého rozhodnutia v rozsahu, v akom spoločnosti Nynäs AB pripisuje spoločnú a nerozdielnu zodpovednosť za porušenie,
- zrušil článok 2 napadnutého rozhodnutia v rozsahu, v akom im ukladá pokutu vo výške 13,5 milióna eur, alebo subsidiárne primerane znížil výšku tejto pokuty,
- zaviazal Komisiu na náhradu trov konania.

Komisia navrhuje, aby Všeobecný súd:

- zamietol žalobu,
- zaviazal žalobkyne na náhradu trov konania.

Žalobkyne sa domnievajú, že Komisia nesprávne uplatnila judikatúru týkajúcu sa pripísania zodpovednosti materskej spoločnosti za konania, ktoré uskutočnila jej dcérska spoločnosť (rozsudok Súdného dvora zo 16. novembra 2000, *Stora Kopparbergs Bergslags/Komisia*, C-286/98 P, Zb. s. I-9925, body 27 až 30), a že materská spoločnosť sa musí skutočne aktívne podieľať na protiprávnom správaní svojej dcérskej spoločnosti, aby jej zaň bola pripísaná zodpovednosť.

Žalobkyne zdôrazňujú, že domnienka, podľa ktorej materská spoločnosť uplatňuje rozhodujúci vplyv na správanie svojich dcérskych spoločností, môže byť vyvrátená vtedy, keď materská spoločnosť preukáže, že jej dcérska spoločnosť konala nezávisle.

Žalobkyne sa totiž domnievajú, že materská spoločnosť musí neustále, hoci aj v minimálnom rozsahu, uplatňovať vplyv na svoju dcérsku spoločnosť. Spresňujú, že švédske právo s cieľom ochrany akcionárov a tretích osôb stanovuje materským spoločnostiam povinnosť, aby splnili určité podmienky týkajúce sa kontroly svojich dcérskych spoločností, akými sú schválenie prevodov presahujúcich určitú prahovú hodnotu, dodržiavanie interných povinností poskytovať informácie alebo príprava konsolidovaných účtovných závierok. Komisii mala preto povinnosť posúdiť, či materská spoločnosť uplatňovala rozhodujúci vplyv na správanie dcérskej spoločnosti na relevantnom trhu a nie či tento vplyv uplatňovala všeobecne a neurčito.

Všeobecný súd odkázal na relevantnú judikatúru, najmä konštatoval, že keď materská spoločnosť vlastní 100 % základného imania svojej dcérskej spoločnosti, ktorá sa dopustila porušenia, táto materská spoločnosť môže jednak uplatňovať rozhodujúci vplyv na správanie tejto dcérskej spoločnosti a jednak existuje vyvrátiteľná domnienka, že táto materská spoločnosť takýto rozhodujúci vplyv skutočne uplatňuje (pozri rozsudok *Akzo Nobel a i./Komisia*, už citovaný v bode 26 vyššie, bod 60 a tam citovanú judikatúru) a rozhodol, že za týchto podmienok stačí, ak Komisia preukáže, že celé základné imanie

dcérskej spoločnosti je vo vlastníctve materskej spoločnosti, aby platila domnienka, že materská spoločnosť uplatňuje rozhodujúci vplyv na obchodnú politiku dcérskej spoločnosti. Komisia môže potom voči materskej spoločnosti vyvodit' solidárnu zodpovednosť za zaplatenie pokuty, ktorá bola uložená dcérskej spoločnosti.

Následne všeobecný súd s odkazom na judikatúru v odsekoch 30 až 40 rozhodnutia rozhodol, že sa Komisia nedopustila nesprávneho právneho posúdenia, keď spoločnosti Nynäs AB pripísala zodpovednosť za porušenie, ktorého sa dopustila jej dcérska spoločnosť Nynas NV.

Podľa tvrdení žalobkýň sa Komisia dopustila zjavne nesprávneho posúdenia tým, že nezohľadnila významnú obchodnú samostatnosť dcérskych spoločností v rámci skupiny. Ich organizačná štruktúra preukazuje, že za obchodné transakcie a strategické ciele divízie „Bitúmen“ v Holandsku bola zodpovedná spoločnosť Nynas NV a že jej sesterské spoločnosti, ktoré sú aktívne v oblasti bitúmenu v Európe, na ňu preniesli zodpovednosť za významné politické a operačné rozhodnutia, nesprávne posúdila správanie spoločnosti Nynäs AB a jej dcérskej spoločnosti Nynas NV na relevantnom trhu a po tretie dôkazy, z ktorých Komisia vychádzala, aby dospela k záveru, že spoločnosť Nynäs AB skutočne uplatňovala rozhodujúci vplyv na spoločnosť Nynas NV, boli veľmi formálne. Prisúdila tak veľmi veľký význam takým skutočnostiam, akými sú existencia systému poskytovania informácií (reporting) medzi Nynas NV a Nynäs AB a konsolidovaných účtovných závierok alebo účasť členov predstavenstva spoločnosti Nynas NV na výkonnom riadení spoločnosti Nynäs AB.

Komisia odmieta všetky tvrdenia žalobkýň. Všeobecný súd rozhodol, že v odôvodneniach 252 až 264 napadnutého rozhodnutia Komisia uvádza, že mohla použiť domnienku skutočného uplatňovania rozhodujúceho vplyvu spoločnosťou Nynäs AB na spoločnosť Nynas NV v období od 1. apríla 1994 do 15. apríla 2002 z dôvodu 100 %-nej vlastníckej štruktúry, ktorá medzi týmito spoločnosťami existuje. Následne usúdila, že viaceré dôkazy týkajúce sa organizačnej štruktúry skupiny subsidiárne podporovali túto domnienku. Predovšetkým, hoci spoločnosť Nynas NV plní v rámci skupiny úlohu európskeho sídla pre činnosť v oblasti bitúmenu, nie je od určitej prahovej hodnoty oprávnená prijímať určité rozhodnutia bez toho, aby o nich informovala spoločnosť Nynäs AB (investičné výdavky, rokovanie o zmluvách a ich uzatváranie, schvaľovanie úverov pre zákazníkov a šrotovanie zariadení). Navyše, materská spoločnosť je prostredníctvom svojho výkonného výboru poverená stanovovaním cieľov, stratégií a všeobecného smerovania skupiny, ako aj prijímaním významných rozhodnutí v súvislosti s rozpočtom skupiny, veľkými projektmi a funkčnou koordináciou. Okrem toho materská spoločnosť má vertikálnu organizačnú štruktúru, pričom niektoré svoje právomoci preniesla na svoje dcérske spoločnosti prostredníctvom výborov. Napokon dvaja z troch členov predstavenstva spoločnosti Nynas NV zastávali funkcie generálneho riaditeľa a „chief refining officer“ v spoločnosti Nynäs AB a tretí člen predstavenstva Nynas NV, ktorý bol jej generálnym riaditeľom, bol tiež členom predstavenstva spoločnosti Nynäs AB.

Ohľadom zohľadnenia príliš formálnych dôkazov súd rozhodol, že skutočnosti, ktoré žalobkyne uviedli, neumožňujú vyvrátiť domnienku, podľa ktorej spoločnosť Nynäs AB tým, že vlastnila 100 % základného imania spoločnosti Nynas NV, skutočne uplatňovala rozhodujúci vplyv na politiku spoločnosti Nynas NV. Treba preto dospieť k záveru, že spoločnosti Nynäs AB a Nynas NV tvoria jeden podnik v zmysle článku 81 ES bez toho,

aby bolo potrebné overiť, či Nynäs AB mala vplyv na predmetné správanie. Prvý žalobný dôvod musí byť z tohto dôvodu zamietnutý v celom rozsahu a žalobné návrhy smerujúce k zrušeniu článku 1 napadnutého rozhodnutia musia byť zamietnuté.

O návrhoch smerujúcich k zrušeniu článku 2 napadnutého rozhodnutia žalobkyne uvádzajú dva žalobné dôvody na podporu svojich návrhov. Prvý žalobný dôvod sa zakladá na zjavne nesprávnom posúdení, nesprávnom právnom posúdení a porušení zásady rovnosti, ktorých sa dopustila Komisia pri uplatnení ustanovení oddielu B oznámenia o spolupráci z roku 2002, a cieľom druhého žalobného dôvodu je preukázať, že Komisia mala prihliadnuť k ich účinnej spolupráci nad rámec ustanovení oznámenia o spolupráci z roku 2002 v súlade s bodom 3 usmernení k metóde stanovovania pokút uložených podľa článku 15 ods. 2 nariadenia č. 17 a článku 65 ods. 5 [UO] (Ú. v. ES C 9, 1998, s. 3; Mim. vyd. 08/001, s. 171, ďalej len „usmernenia“).

Všeobecný súd rozhodol, že s ohľadom na zásady spomenuté v odsekoch 59 až 66 rozhodnutia treba preskúmať tvrdenia, ktoré žalobkyne uviedli na podporu žalobného dôvodu založeného na zjavne nesprávnom posúdení, nesprávnom právnom posúdení a porušení zásady rovnosti, ktorých sa dopustila Komisia v rámci uplatnenia ustanovení oddielu B oznámenia o spolupráci z roku 2002.

Žalobkyne takisto tvrdia, že Komisia sa dopustila troch nesprávnych právnych posúdení. Po prvé na účely posúdenia pridanej hodnoty poskytnutých informácií nesprávne uplatnila rovnaké kritériá na fázu predbežného záveru, ku ktorej musí dôjsť najneskôr ku dňu oznámenia o výhradách, a na fázu konečného rozhodnutia. Po druhé nerozumno usúdila, že zmena vyhlásení týkajúcich sa spoločnosti ExxonMobil znížila hodnotu ostatných dôkazov, ktoré žalobkyne predložili dobrovoľne. Napokon po tretie Komisia nesprávne prisúdila príliš veľký význam chronológii v rámci posudzovania pridanej hodnoty informácií, ktoré poskytli žalobkyne. Podľa judikatúry posúdenie stupňa spolupráce poskytnutej podnikom nemôže závisieť od čisto náhodných faktorov, akým je poradie, v ktorom mu Komisia kladie otázky (rozsudok Krupp Thyssen Stainless a Acciai speciali Terni/Komisia, už citovaný v bode 27 vyššie, bod 246). Všeobecný súd ale rozhodol, že Komisia sa nedopustila nesprávneho právneho posúdenia, keď odmietla priznať žalobkyniam zníženie pokuty na základe ustanovení oddielu B oznámenia o spolupráci z roku 2002.

Žalobkyne tvrdia, že Komisia podcenila rozsah a hodnotu ich dobrovoľnej spolupráce. Nezohľadnila totiž rozsah a presnosť poskytnutých informácií a ani rozhodujúcu povahu niektorých informácií, ktoré žalobkyne ako jediné predložili a ktoré boli vo významnej miere použité v oznámení o výhradách a napadnutom rozhodnutí. Takisto nezohľadnila výnimočné správanie, ktoré preukázali počas konania, keď z vlastnej vôle poukázali na organizačné zmeny v rámci skupiny a vzdali sa tak výkonu svojho práva na obhajobu, keď predložili dôkazy týkajúce sa úrovne kartelu a poskytli informácie získané od tretej spoločnosti. Komisia má však na základe ustanovení bodu 23 písm. b) oznámenia o spolupráci z roku 2002 povinnosť zohľadniť rozsah a kontinuitu spolupráce spoločností.

Po druhé žalobkyne sa domnievajú, že skutočnosť, že Komisii poskytli svoju odpoveď až 2. októbra 2003, môže byť pripísaná iba Komisii, ktorá pôvodne zaslala svoju žiadosť o informácie spoločnosti Nynas NV a nie Nynas Belgium a po tretie Komisia nesprávne usúdila, že spoločnosť Nynas Belgium v odpovedi z 2. októbra 2003 neuviedla, že by

chcela, aby jej bola znížená pokuta, hoci spresnila, že chce pomáhať Komisii v rámci jej šetrenia tým, že poskytne významnú pridanú hodnotu.

Všeobecný súd rozhodol, že dôkazy, o ktorých sa žalobkyne domnievajú, že boli poskytnuté výlučne z ich strany, neboli pre Komisiu rozhodujúce na účely preukázania porušenia, ďalej, že nepreukázali, že by Komisia za absencie informácií, ktoré jej dobrovoľne poskytli, nebola schopná preukázať podstatu porušenia a teda prijať rozhodnutie ukladajúce pokuty a teda na záver treba konštatovať, že Komisia sa nedopustila nijakého nesprávneho posúdenia, keď vylúčila, že by informácie, ktoré poskytli výlučne žalobkyne, mali významnú pridanú hodnotu a keď sa domnievala, že informácie, ktoré poskytli žalobkyne, nemali nijakú významnú pridanú hodnotu, v dôsledku čoho im nemohla priznať zníženie pokuty na základe oznámenia o spolupráci z roku 2002.

O odmietnutí priznania zníženia na základe usmernení sa žalobkyne subsidiárne domnievajú, že Komisia mala prihliadnuť k ich účinnej spolupráci nad rámec ustanovení oznámenia o spolupráci z roku 2002 v súlade s bodom 3 usmernení.

Podľa názoru všeobecného súdu s odvolaním sa na ustanovenia bodu 3 šiestej zarážky usmernení Komisia môže znížiť základnú sumu pokuty z dôvodu „efektívnej spolupráce“ podniku v procese, mimo rámca oznámenia [o spolupráci z roku] 1996 o neuvalovaní [oslobodení od pokút – *neoficiálny preklad*] alebo znížení pokút v prípade kartelov“. Súd Únie tak spresnil, že Komisia mohla podniku spolupracujúcemu počas konania o porušení pravidiel hospodárskej súťaže priznať zníženie pokuty na základe ustanovení usmernení iba v prípade, že nebolo uplatniteľné oznámenie o spolupráci z roku 1996 (pozri v tomto zmysle rozsudky Dansk Rørindustri a i./Komisia, už citovaný v bode 32 vyššie, body 380 až 382, a BASF/Komisia, už citovaný v bode 64 vyššie, body 585 a 586).

V tomto prípade, keďže predmetné porušenie patrí do pôsobnosti oznámenia o spolupráci z roku 2002, neboli ustanovenia bodu 3 šiestej zarážky usmernení v prípade žalobkyní uplatniteľné. Tento žalobný dôvod založený na porušení ustanovení, ktoré nie sú v tomto prípade uplatniteľné, musí byť zamietnutý ako neúčinný.

Z uvedených skutočností vyplýva, že návrhy uvedené v žalobe smerujúce k zrušeniu článku 2 napadnutého rozhodnutia treba zamietnuť.

VŠEOBECNÝ SÚD (šiesta komora)

rozhodol a vyhlásil:

- 1. Žaloba sa zamieta.**
- 2. Nynäs Petroleum AB a Nynas Belgium AB sú povinné nahradiť trovy konania.**

Viac informácií o rozsudku tu:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=127584&pageIndex=0&doclang=SK&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=4101849>